

starých kamenných zdech je starobylym vegetačním typem příznačným pro venkovskou krajinu. Postupně se však z krajiny vytrácí vlivem modernizace vesnic, stavby nových zdí, plotů a oprav starých zdí. Ze vzácnějších taxonů byly ve snímcích zaznamenány například *Atriplex oblongifolia*, *Crepis foetida* subsp. *rhoeadifolia*, *Hieracium schmidtii*, *Jovibarba globifera* subsp. *globifera* a *Veronica verna*.

Syntaxonomická poznámka. Z korun zdí je občas udávána také asociace *Saxifraga tridactylitis*-*Poëtum compressae* Géhu 1961, kterou někteří autoři ztotožňují s asociací *Sedo acri*-*Poëtum compressae* Klimeš 1986 (např. Mucina & Kolbek in Mucina et al. 1993: 494–521, Valachovič & Maglocký in Valachovič et al. 1995: 85–108). *Saxifraga-Poëtum* však obsahuje více jarních efemérních druhů a sukulentů a z České republiky není z korun zdí doloženo fytoocenologickými snímky. Odpovídá spíše bazifilní vegetaci skalních výchozů asociace *Alyso alyssoidis*-*Sedum* Oberdorfer et Müller in Müller 1961 (Sádlo et al. in Chytrý 2007: 320–365).

■ **Summary.** This is a moderately thermophilous vegetation type with *Poa compressa* or *P. palustris* subsp. *xerotica*. It develops on sunny and dry sites with very shallow soil such as gravelly substrates between railway tracks and along roads, on tops of walls and in quarries. Sites with this vegetation type are scattered especially in colline to submontane areas of the Czech Republic.

XCB07

Tanaceto vulgaris-*Artemisietum vulgaris* Sissingh 1950

Ruderální vegetace s vratičem obecným a pelyňkem černobýlem

Tabulka 6, sloupec 10 (str. 220)

Orig. (Sissingh 1950): *Tanaceto-Artemisietum* (Br.-Bl. 1930) Tüxen 1942, *Tanaceto-Artemisietum vulgaris* (Br.-Bl.) Tüxen 1942 (*Tanacetum vulgare*)
Syn.: *Tanacetum-Artemisia-Urtica*-Ass. Br.-Bl. 1930 (§ 2b, nomen nudum), *Artemisietum vulgaris* Tüxen 1942 ms. (§ 1), *Tanaceto-Artemisietum* Br.-Bl. 1949 (§ 2b, nomen nudum), *Tanaceto-Arrhenatheretum elatioris* Fischer et al. 1985

Diagnostické druhy: *Artemisia vulgaris*, *Tanacetum vulgare*

Konstantní druhy: *Achillea millefolium* agg., ***Artemisia vulgaris***, *Cirsium arvense*, *Dactylis glomerata*, *Elytrigia repens*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Urtica dioica*

Dominantní druhy: ***Artemisia vulgaris***, *Elytrigia repens*, ***Tanacetum vulgare***

Formální definice: (((*Artemisia vulgaris* pokr. > 25 % OR *Tanacetum vulgare* pokr. > 25 %) AND (skup. ***Arrhenatherum elatius*** OR skup. ***Tanacetum vulgare***)) OR (*Artemisia vulgaris* pokr. > 50 % OR *Tanacetum vulgare* pokr. > 50 %)) NOT *Arctium lappa* pokr. > 25 % NOT *Arctium tomentosum* pokr. > 25 % NOT *Melilotus albus* pokr. > 25 % NOT *Melilotus officinalis* pokr. > 25 % NOT *Solidago canadensis* pokr. > 25 % NOT *Tussilago farfara* pokr. > 25 %

Struktura a druhové složení. Asociace *Tanaceto-Artemisietum* sdružuje zapojené, ale i mezer-naté porosty vysokých hemikryptofytů, které jsou obvykle dvouvrstevné až třívrstevné. Horní vrstvu bylinného patra tvoří statné byliny pelyněk černobýl (*Artemisia vulgaris*) a vratič obecný (*Tanacetum vulgare*). V nižších vrstvách jsou vedle nižších jedinců těchto druhů hojně zastoupeny ruderální dvouděložné byliny vytrvalé (např. *Arctium lappa*, *A. tomentosum*, *Cirsium arvense*, *Heracleum sphondylium*, *Rumex obtusifolius*, *Solidago canadensis* a *Urtica dioica*) i jednoleté nebo dvouleté (např. *Carduus acanthoides*, *Chenopodium album* agg., *Daucus carota*, *Galium aparine* a *Tripleurospermum inodorum*), trávy (např. *Agrostis capillaris*, *Arrhenatherum elatius*, *Dactylis glomerata*, *Elytrigia repens*, *Lolium perenne* a *Poa pratensis* s. l.) a pravidelně se vyskytují také luční dvouděložné byliny (např. *Achillea millefolium* agg., *Galium album* subsp. *album*, *Plantago lanceolata*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* a *Vicia cracca*). V porostech se obvykle nachází 10–20 druhů cévnatých rostlin na plochách o velikosti 10–25 m². Mechové patro se vyvíjí jen občas a s malou pokryvností. Jsou v něm zastoupeny pleurokarpní i akrokarpní druhy mechorostů.

Stanoviště. Společenstvo osídluje širokou škálu ruderálních stanovišť, např. starší úhory, opuštěné zahrady, okraje plotů a cest, skládky, navážky, hut-

nické odvaly, lomy a nevyužívané plochy v okolí železničních stanic a v areálech podniků. Stanoviště jsou většinou osluněná nebo mírně zastíněná s vysychavými nebo i mírně vlhkými půdami, které

mají různé fyzikální i chemické složení; jsou hlinité až jílovité, často s větším podílem písku, štěrku nebo kamení. Většinou jsou jen mírně obohacené o dusíkaté látky (Ellenberg et al. 1992).

Obr. 125. *Tanacetum vulgare*-*Artemisietum vulgare*. Vegetace s vratičem obecným (*Tanacetum vulgare*) na okraji pole u Boskovic. (D. Láňková 2008.)

Fig. 125. Vegetation with *Tanacetum vulgare* at the edge of a field in Boskovice, southern Moravia.

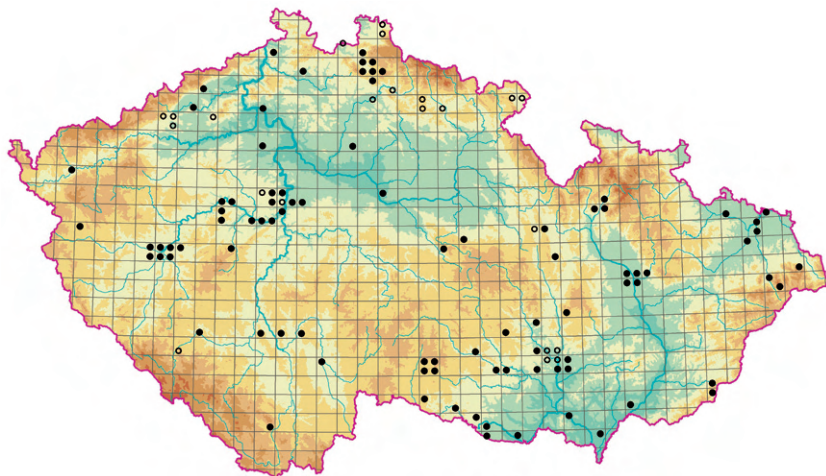

Obr. 126. *Tanacetum vulgare*-*Artemisietum vulgare*. Porost pelyňku černobýlu (*Artemisia vulgaris*) na štěrkovité půdě na jihozápadní periferii Ostravy. (M. Chytrý 2007.)

Fig. 126. Stands of *Artemisia vulgaris* on a gravelly soil in the south-western suburbs of Ostrava, northern Moravia.

Dynamika a management. Díky dobré schopnosti anemochorního šíření dominantních druhů (Prach & Wade 1992) se toto společenstvo expanzivně šíří a kolonizuje i velmi rozsáhlé plochy. *Tanacetum vulgare* patří mezi invazní archeofyty (P. Pyšek et al. 2002), dříve však bylo místy pěstováno jako léčivá rostlina (Kopecký 1978c) a jeho dnešní rozšíření v některých oblastech může být pozůstatkem zaniklých kultur. Sukcesně mladší porosty společenstva většinou obsahují více jednoletých a dvouletých ruderalních druhů a jsou druhově bohatší a rozvolněnější. Starší sukcesní stadia jsou více zapojená a převažují v nich vysoké vytrvalé byliny. Oba dominantní druhy, *Artemisia vulgaris* a *Tanacetum vulgare*, mají dobře vyvinutý kořenový systém, který silně prokořeňuje půdu až do hloubky 30–40 cm (Hilbert 1981). Na lokalitě tyto porosty přetrvávají dlouhou dobu. Podle typu stanoviště může společenstvo tvořit přechody s ostatními ruderalními společenstvy ze třídy *Artemisietea vulgaris* (Jehlík 1986). V sídlech a jejich okolí jsou porosty často sečeny nebo stříkány herbicidy. Při seči, která omezuje konkurenční schopnost dominant, přechází *Tanaceto-Artemisietum* často v trávníky třídy *Molinio-Arrhenatheretea*. Optimálního rozvoje dosahuje společenstvo během léta a na podzim.

Rozšíření. Asociace se vyskytuje v celé temperátní Evropě. Hojně je rozšířena především v subatlantické oblasti (Tüxen 1950, Hilbert 1981), ale zasahuje i do submediteránní oblasti. Je uváděna z Pyrenejského poloostrova (Rivas-Martínez et al. 2001), Francie (Géhu 1973, Géhu et al. 1985, Julve 1993), Nizozemí (Weeda & Schaminée in Schaminée et al. 1998: 247–304), Dánska (Lawesson 2004), Německa (Müller in Oberdorfer 1993b: 135–277, Pott 1995, Klotz in Schubert et al. 2001: 387–403, Dengler & Wollert in Berg et al. 2004: 380–410), Rakouska (Mucina in Mucina et al. 1993: 169–202), Maďarska (Borhidi 2003), Slovenska (Jarolímek et al. 1997), Polska (Matuszkiewicz 2007), jižního Finska (Tüxen 1950), severní Litvy (Korotkov et al. 1991), Ukrajiny (Korotkov et al. 1991, Solomaha et al. 1992), Moldávie (Todor et al. 1971), Rumunska (Morariu 1967, Dihoru 1975, Sanda et al. 1999) a bývalé Jugoslávie (Marković-Gospodarić 1965, Marković 1978, Kojić et al. 1998). Podrobnou rešerši literatury k jejímu rozšíření v některých evropských zemích uvádí Jehlík (1986). V České republice je *Tanaceto-Artemisietum* rozšířeno po celém území od nížin do podhorských oblastí. V nejušších oblastech je obvykle nahrazeno porosty s dominující *Artemisia vulgaris* a větším zastoupením druhů svazu *Arction lappae* (Kopecký

Obr. 127. Rozšíření asociace XCB07 *Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris*; existující fytoecologické snímky dávají dosti neúplný obraz skutečného rozšíření této asociace.

Fig. 127. Distribution of the association XCB07 *Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris*; available relevés provide an incomplete picture of the actual distribution of this association.

& Hejný 1992). Více fytoocenologickými snímky je doloženo z Chomutovska (A. Pyšek 1975), Liberce (Višňák 1992) a dalších částí severních Čech (Jehlík 1963, 1986), Plzeňska (Bartošová 1983), Křivoklátska (Dostál et al. in Kolbek et al. 2001: 164–278), Českého krasu (P. Pyšek 1991b), Prahy a okolí (Toběrná 1974, Kopecký 1984a), jihovýchodní části Českomoravské vrchoviny (Zlámálík 1978), Znojemska (Cigánek 1998), Brna a okolí (Grüll 1981), Olomouce (Tlusták 1990), Šumperska (Lachmanová 1985), Moravskoslezských Beskyd (Chlapek 1998) a Ostravska (Sobotková 1993a).

Variabilita. Tato asociace je různými autory různě široce pojímána a je u ní rozlišováno větší množství subs asociací. Druh *Artemisia vulgaris* se často s velkou pokryvností uplatňuje v různých typech ruderalní vegetace včetně sukcesních stadií s neustáleným druhovým složením. V závislosti na typu stanoviště a sukcesním stadiu rozlišujeme dvě varianty:

Varianta *Artemisia vulgaris* (XCB07a) zahrnuje ruderalní porosty, ve kterých dominuje *Artemisia vulgaris* a místy se s vyšší pokryvností vyskytuje *Tanacetum vulgare*. Zastoupeny jsou i další vytrvalé ruderalní druhy, jako je *Arctium lappa*, *A. tomentosum* a *Ballota nigra*. Jde o sukcesně mladší nebo disturbované porosty, ve kterých se na obnažených místech hojně uplatňují jednoleté a dvouleté ruderalní druhy (např. *Atriplex sagittata*, *Carduus acanthoides*, *Chenopodium album* agg., *Conyza canadensis*, *Lactuca serriola* a *Tripleurospermum inodorum*) a druhy sešlapávaných půd (např. *Lolium perenne*, *Plantago major* a *Polygonum aviculare* agg.). Půdy jsou většinou obohaceny dusíkem. Dostí častý je i výskyt druhově chudých až monodominantních porostů s *Artemisia vulgaris*.

Varianta *Tanacetum vulgare* (XCB07b) se vyznačuje vysokým zastoupením trav (např. *Agrostis capillaris*, *Arrhenatherum elatius*, *Calamagrostis epigejos*, *Festuca rubra* agg., *Holcus mollis*, *Poa palustris* a *P. pratensis* s. l.) a lučních bylin (např. *Centaurea jacea*, *Galium album* subsp. *album*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis*, *Lathyrus pratensis* a *Vicia cracca*). S velkou pokryvností se vyskytuje *Tanacetum vulgare* a často i *Artemisia vulgaris*. Zastoupeny jsou také některé širokolisté nitrofilní druhy náročnější na vlhkost (např. *Anthriscus sylvestris* a *Heracleum sphondylium*). Oproti předchozí variantě jde o mezofilnější porosty, které často vznikají ruderalizací lučních společenstev.

Sissingh (1950) uvádí podobné porosty jako subasociaci *T. v.-A. v. hypericetosum* Sissingh 1946. Podobné porosty byly popsány také jako samostatná asociace *Tanaceto-Arrhenatheretum elatioris* Fischer et al. 1985, která stojí na pomezí mezi lučními asociacemi *Pastinaco sativae-Arrhenatheretum elatioris* nebo *Ranunculo bulbosi-Arrhenatheretum elatioris* a ruderalní asociací *Tanaceto-Artemisietum* (Fischer et al. 1985).

Hospodářský význam a ohrožení. Porosty na velkých neobhospodařovaných plochách fungují jako zásoba diaspor ruderalních druhů, které zaplevelují okolní pozemky. Vratík obecný i pelyněk černobýl patří mezi významné pylové alergeny (Unar & Unarová 1996). Ve společenstvu se často uplatňují některé invazní neofyty, např. *Erigeron annuus* agg. nebo *Solidago canadensis*, které se odtud mohou dále šířit.

■ **Summary.** *Tanaceto-Artemisietum* is a community dominated by perennial herbs, particularly *Artemisia vulgaris* and *Tanacetum vulgare*. At the same time it contains several annual or biennial species. It occurs in a broad range of ruderal habitats such as abandoned fields or gardens, and occasionally in disturbed strips of vegetation along fences, roads or railways, dumping sites or quarries. It is common throughout the Czech Republic from lowland to submontane areas.

XCB08 *Artemisio vulgaris*- *Echinopsietum sphaerocephali* Eliáš 1979

Ruderalní vegetace s invazním
bělotrnem kulatohlavým

Tabulka 6, sloupec 11 (str. 220)

Orig. (Eliáš 1979a): *Artemisio-Echinopsietum sphaerocephali* Eliáš asoc. nova

Diagnostické druhy: *Bunias orientalis*, ***Echinops sphaerocephalus***, *Silene latifolia* subsp. *alba*

Konstantní druhy: *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia vulgaris*, *Cirsium arvense*, *Convolvulus arvensis*, *Dactylis glomerata*, ***Echinops sphaerocephalus***, *Elytrigia repens*, *Galium aparine*, *Silene latifolia* subsp. *alba*, *Urtica dioica*

Tabulka 6. Synoptická tabulka asociací suchomilné ruderalní vegetace s dvouletými a vytrvalými druhy (třída *Artemisietea vulgaris*, část 1: *Onopordion acanthii* a *Dauco carotae-Melilotion*).
Table 6. Synoptic table of the associations of xerophilous ruderal vegetation with biennial and perennial species (class *Artemisietea vulgaris*, part 1: *Onopordion acanthii* and *Dauco carotae-Melilotion*).

- 1 – XCA01. *Carduo acanthoidis-Onopordetum acanthii*
- 2 – XCA02. *Salvio nemorosae-Marrubietum peregrini*
- 3 – XCA03. *Potentillo argenteae-Artemisietum absinthii*
- 4 – XCB01. *Melilotetum albo-officinalis*
- 5 – XCB02. *Berteroetum incanae*
- 6 – XCB03. *Dauco carotae-Crepidetum rhoeadifoliae*
- 7 – XCB04. *Dauco carotae-Picridetum hieracioidis*
- 8 – XCB05. *Poo compressae-Tussilaginatum farfarae*
- 9 – XCB06. *Poëtum humili-compressae*
- 10 – XCB07. *Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris*
- 11 – XCB08. *Artemisio vulgaris-Echinopsietum sphaerocephali*
- 12 – XCB09. *Rudbeckio laciniatae-Solidaginetum canadensis*
- 13 – XCB10. *Buniadetum orientalis*
- 14 – XCB11. *Asclepiadetum syriacae*

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Počet snímků	24	5	29	110	11	10	23	89	70	183	65	118	24	8
Počet snímků s údaji														
o mechovém patře	8	5	18	20	2	2	7	11	11	43	5	8	9	1

Bylinné patro

Carduo acanthoidis-Onopordetum acanthii

<i>Sisymbrium loeselii</i>	29	.	3	5	.	.	.	2	.	5	3	1	17	.
<i>Arctium lappa</i>	38	.	7	6	.	.	.	4	.	22	5	4	4	.
<i>Sisymbrium orientale</i>														
subsp. <i>orientale</i>	13	.	3	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Reseda luteola</i>	13	.	3	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.
<i>Verbascum phlomoides</i>	13	.	3	3	9	.	.	.	1	1	2	1	.	.

Salvio nemorosae-Marrubietum peregrini

<i>Marrubium peregrinum</i>	.	100	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Salvia nemorosa</i>	8	60	7	1	.	.	4	.	.	.	.	2	.	.
<i>Cannabis sativa</i> s. l.	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Eryngium campestre</i>	.	60	3	.	.	.	9	.	.	1	.	.	.	.
<i>Festuca rupicola</i>	4	80	17	2	.	.	13	.	9	1	5	1	.	13

Melilotetum albo-officinalis

<i>Oenothera biennis</i> s. l.	4	.	3	19	9	10	4	1	1	7	2	1	4	.
--------------------------------	---	---	---	----	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---

Berteroetum incanae

<i>Digitaria sanguinalis</i>	.	.	.	.	36	.	.	.	.	1	.	.	.	.
<i>Rumex thyrsiflorus</i>	.	.	.	3	27	.	.	.	.	2	.	1	.	13
<i>Linaria vulgaris</i>	4	.	14	22	45	20	9	7	13	14	6	5	8	13
<i>Conyza canadensis</i>	38	.	24	24	55	40	9	11	16	13	6	5	13	25

Tabulka 6 (pokračování ze strany 220)

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Echium vulgare</i>	33	20	34	40	55	10	43	4	7	7	9	1	8	.
<i>Convolvulus arvensis</i>	42	60	34	24	82	10	26	18	10	25	45	17	38	25
<i>Cardaria draba</i>	21	20	7	5	27	.	22	8	.	4	8	.	4	.

Dauco carotae-Crepidetum rhoeadifoliae

<i>Crepis foetida</i> subsp. <i>rhoeadifolia</i>	.	.	.	1	.	100	.	3	3	.	.	.	.	.
<i>Verbascum densiflorum</i>	4	.	3	1	.	20	.	.	.	1	2	1	.	.
<i>Verbascum thapsus</i>	.	.	.	5	.	20	.	.	1	2	5	1	.	.

Dauco carotae-Picridetum hieracioidis

<i>Picris hieracioides</i>	8	.	3	12	27	10	100	4	.	6	5	2	8	25
<i>Erigeron acris</i> agg.	.	.	.	1	.	.	22	1	.	.	.	.	.	.
<i>Pastinaca sativa</i>	21	.	3	29	27	.	43	7	7	16	5	14	8	13

Poo compressae-Tussilaginetum farfarae

<i>Tussilago farfara</i>	8	.	.	33	9	40	22	100	6	13	5	9	.	.
--------------------------	---	---	---	----	---	----	----	-----	---	----	---	---	---	---

Poëtum humili-compressae

<i>Poa compressa</i>	13	.	24	37	45	20	35	28	93	14	2	8	17	.
----------------------	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	----	---

Tanaceto vulgaris-Artemisietum vulgaris

<i>Tanacetum vulgare</i>	25	.	3	43	36	.	4	9	11	48	22	32	13	38
--------------------------	----	---	---	----	----	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Artemisio vulgaris-Echinopsietum sphaerocephali

<i>Echinops sphaerocephalus</i>	4	.	.	7	.	.	.	.	.	2	100	1	8	13
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>	17	.	21	15	36	10	30	4	3	19	51	3	29	25

Rudbeckio laciniatae-Solidaginetum canadensis

<i>Solidago gigantea</i>	.	.	.	5	.	.	9	1	.	1	3	47	.	13
<i>Solidago canadensis</i>	8	.	.	15	9	.	.	10	4	17	2	56	8	13

Asclepiadetum syriacae

<i>Asclepias syriaca</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	100
<i>Falcaria vulgaris</i>	4	20	14	2	9	.	13	.	1	1	15	2	.	50
<i>Rubus caesius</i>	4	.	.	3	9	.	4	1	3	5	17	22	4	63
<i>Equisetum ramosissimum</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	13
<i>Torilis japonica</i>	4	.	.	5	.	.	.	1	1	4	12	8	.	38
<i>Carex hirta</i>	.	.	.	1	9	.	.	2	1	2	.	3	8	63
<i>Setaria pumila</i>	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4	25
<i>Viola odorata</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	25

Diagnostické druhy pro dvě a více asociací

<i>Onopordum acanthium</i>	100	20	17	1	.	.	.	.	.	2	6	.	.	.
<i>Carduus acanthoides</i>	67	40	48	22	55	40	57	7	3	22	28	5	25	.
<i>Melilotus officinalis</i>	33	.	14	54	18	20	30	9	7	8	6	4	.	25
<i>Artemisia absinthium</i>	8	80	100	.	9	.	13	.	1	3	.	.	.	.
<i>Reseda lutea</i>	17	80	10	8	27	.	4	3	.	3	3	1	8	25
<i>Berteroa incana</i>	21	40	21	5	100	.	17	1	.	5	.	1	21	.

Tabulka 6 (pokračování ze strany 221)

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Ballota nigra</i>	38	40	52	7	.	.	30	3	6	19	35	10	33	50
<i>Artemisia vulgaris</i>	67	80	52	89	73	70	57	49	50	96	68	50	50	63
<i>Mellilotus albus</i>	17	.	.	88	55	40	22	22	3	12	5	5	8	.
<i>Daucus carota</i>	17	20	17	65	64	80	96	33	17	25	9	9	4	25
<i>Erigeron annuus</i> agg.	.	.	.	7	36	10	4	4	1	3	2	11	.	25
<i>Cichorium intybus</i>	17	.	7	27	36	10	48	2	1	5	9	3	.	25
<i>Bunias orientalis</i>	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	12	.	100	.

Ostatní druhy s vyšší frekvencí

<i>Elytrigia repens</i>	63	60	41	48	36	10	52	54	24	66	75	47	50	75
<i>Cirsium arvense</i>	29	.	3	47	18	30	57	55	11	60	48	51	33	38
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Ruderalia</i>	38	.	24	63	55	60	57	47	76	44	18	20	29	38
<i>Achillea millefolium</i> agg.	29	60	48	54	55	50	78	30	39	48	37	29	29	50
<i>Urtica dioica</i>	17	40	41	17	.	.	4	18	14	49	65	70	63	63
<i>Arrhenatherum elatius</i>	13	80	38	26	36	10	57	12	19	31	69	42	50	50
<i>Dactylis glomerata</i>	13	20	17	32	18	30	52	22	16	43	51	35	29	38
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	46	.	17	45	55	40	48	51	14	30	29	5	17	.
<i>Poa pratensis</i> s. l.	21	40	28	34	18	40	52	18	37	21	28	11	38	38
<i>Lolium perenne</i>	13	.	38	39	55	20	17	34	19	20	3	4	4	13
<i>Medicago lupulina</i>	29	20	21	53	55	40	52	16	36	8	3	3	8	.
<i>Plantago major</i>	21	.	14	43	18	10	22	18	29	22	3	5	8	13
<i>Plantago lanceolata</i>	8	20	34	42	18	50	61	12	11	20	5	3	4	13
<i>Galium aparine</i>	25	20	10	7	.	.	.	.	4	18	45	29	54	38
<i>Heracleum sphondylium</i>	4	.	.	13	.	.	.	6	11	20	20	30	29	.
<i>Calamagrostis epigejos</i>	.	.	17	10	9	40	26	17	7	20	8	22	8	50
<i>Chenopodium album</i> agg.	33	20	28	17	9	.	.	22	9	21	5	8	13	25
<i>Hypericum perforatum</i>	.	.	28	24	.	30	35	11	17	13	15	11	13	13
<i>Trifolium repens</i>	4	.	17	35	.	30	22	21	29	8	3	4	.	.
<i>Lactuca serriola</i>	42	20	14	15	18	.	13	13	.	13	37	4	25	13
<i>Galium mollugo</i> agg.	.	.	14	15	9	.	30	4	7	16	25	14	13	50
<i>Anthriscus sylvestris</i>	4	.	7	6	.	.	.	3	11	16	35	14	21	13
<i>Vicia cracca</i>	.	.	3	18	.	.	9	3	3	15	9	20	17	38
<i>Equisetum arvense</i>	13	.	.	11	36	.	9	21	3	7	5	21	21	38
<i>Poa trivialis</i>	4	.	3	15	.	.	.	6	3	14	11	26	8	.
<i>Arctium tomentosum</i>	21	.	10	13	9	.	13	.	.	22	25	3	8	.
<i>Polygonum aviculare</i> agg.	17	.	17	20	18	10	13	9	10	13	14	2	4	.
<i>Rumex obtusifolius</i>	4	.	.	13	.	.	.	16	.	22	6	10	.	.
<i>Cirsium vulgare</i>	8	.	14	18	.	.	26	9	4	18	6	3	.	13
<i>Ranunculus repens</i>	.	.	.	16	.	.	13	27	4	11	2	9	8	13
<i>Agrostis capillaris</i>	.	.	3	16	.	.	9	10	13	16	.	11	.	13
<i>Aegopodium podagraria</i>	.	.	.	2	.	.	.	8	1	14	5	36	.	13
<i>Poa annua</i>	8	.	14	15	9	.	.	21	11	13	.	3	8	.
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	38	.	28	14	18	10	9	10	9	6	9	1	33	.
<i>Lamium album</i>	13	.	.	7	.	.	.	.	1	16	31	6	29	13
<i>Rumex crispus</i>	13	.	21	15	.	10	17	19	3	10	6	.	4	.
<i>Agrostis stolonifera</i>	4	.	7	7	9	10	9	22	7	10	.	7	.	.
<i>Trifolium pratense</i>	.	.	3	26	.	.	17	18	1	6	2	3	.	.
<i>Crepis biennis</i>	.	.	.	16	27	.	22	8	4	9	2	9	.	.

Tabulka 6 (pokračování ze strany 222)

Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
<i>Bromus sterilis</i>	29	20	14	3	27	.	9	3	.	8	26	3	13	13
<i>Calystegia sepium</i>	.	.	.	5	.	.	.	3	1	7	8	27	.	25
<i>Lotus corniculatus</i>	4	.	3	14	18	30	30	3	14	5	9	3	.	.
<i>Geranium pratense</i>	4	.	3	2	9	.	4	3	4	4	9	20	8	13
<i>Atriplex sagittata</i>	8	.	10	5	.	.	.	9	.	9	20	2	8	.
<i>Potentilla reptans</i>	.	.	24	10	.	.	4	2	1	7	9	6	4	25
<i>Securigera varia</i>	4	.	21	8	9	10	22	1	1	7	11	2	8	13
<i>Lathyrus pratensis</i>	.	.	.	9	.	.	13	7	.	4	2	14	8	38
<i>Silene vulgaris</i>	.	.	3	15	27	10	30	1	3	5	5	3	4	13
<i>Leontodon autumnalis</i>	.	.	.	11	.	.	9	7	27	4	.	1	.	.
<i>Potentilla argentea</i>	.	40	38	7	.	.	13	.	19	2	2	.	.	.
<i>Fallopia convolvulus</i>	.	20	10	6	18	.	.	3	4	9	5	1	.	13
<i>Descurainia sophia</i>	33	20	34	4	.	.	4	.	1	2	9	1	17	.
<i>Arenaria serpyllifolia</i> agg.	4	20	14	11	9	30	22	1	11	1	.	1	.	.
<i>Bromus tectorum</i>	17	20	24	5	18	10	.	4	9	3	.	.	.	.
<i>Sonchus oleraceus</i>	8	.	10	6	9	.	.	8	3	5	2	.	.	25
<i>Senecio viscosus</i>	.	.	3	11	.	.	.	9	7	1	2	.	.	25
<i>Centaurea stoebe</i>	4	40	10	5	36	10	30	.	3	1	3	.	.	.
<i>Euphorbia cyparissias</i>	.	.	24	1	.	20	4	1	9	2	5	.	.	.
<i>Bromus inermis</i>	4	20	3	.	.	.	4	2	.	.	9	8	8	13
<i>Pimpinella saxifraga</i>	.	40	10	6	.	.	.	.	6	3	.	.	.	25
<i>Lathyrus tuberosus</i>	.	.	7	1	9	.	22	1	.	1	6	3	4	25
<i>Humulus lupulus</i>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	6	8	.	25
<i>Apera spica-venti</i>	.	.	.	3	.	20	.	1	1	3	2	.	4	.
<i>Persicaria lapathifolia</i>	.	.	.	3	.	.	.	4	1	2	.	1	.	25
<i>Alyssum alyssoides</i>	4	.	3	2	.	20	9	.	9	.	.	.	.	.
<i>Melica transsilvanica</i>	.	20	21	.	.	.	4	1	1	.	3	.	.	.
<i>Galium verum</i>	4	.	3	.	.	.	13	.	1	.	2	2	.	25
<i>Fragaria viridis</i>	4	20	10	2	.	.	.	.	.	1	2	.	4	.
<i>Medicago falcata</i>	.	40	.	2	.	.	4	.	1	1	2	1	.	.
<i>Inula conyzae</i>	.	20	3	2	.	20	.	2	.	1	2	.	.	.
<i>Atriplex oblongifolia</i>	13	20	.	.	.	.	.	.	.	2	2	.	.	.
<i>Thlaspi arvense</i>	.	20	.	1	.	.	4	1	.	1	5	.	.	.
<i>Carduus nutans</i>	4	20	3	4	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.
<i>Artemisia campestris</i>	.	20	.	.	9	.	4	1	3	.	.	.	.	.
<i>Lamium purpureum</i>	4	20	3	1	.	.	.	1	.	.	2	.	.	.
<i>Hypochaeris radicata</i>	.	.	.	3	.	20	.	.	.	.	.	1	.	.
<i>Conium maculatum</i>	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.
<i>Salvia pratensis</i>	.	20	3	1	.	.	4	.	.	.	2	.	.	.
<i>Medicago xvaria</i>	.	20	3	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	13
<i>Diploaxis tenuifolia</i>	.	20	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Allium flavum</i>	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
<i>Petrorhagia prolifera</i>	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tabulka 6 (pokračování ze strany 223)

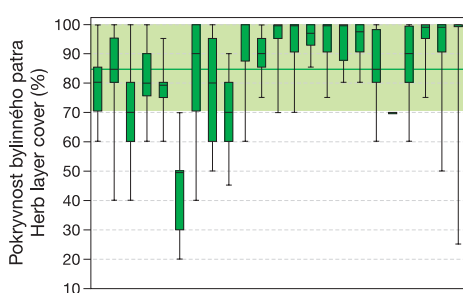
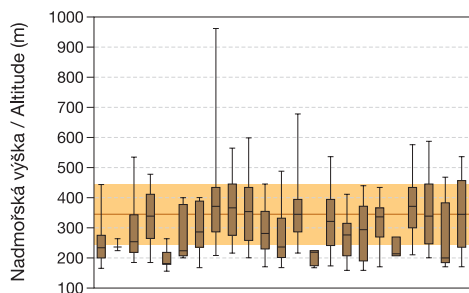
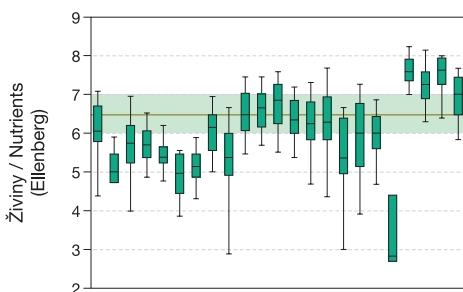
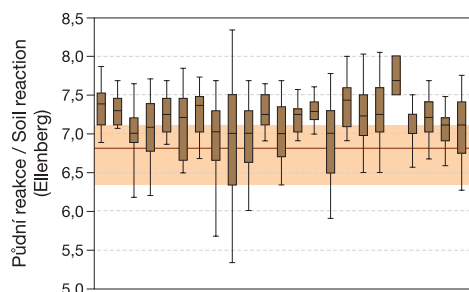
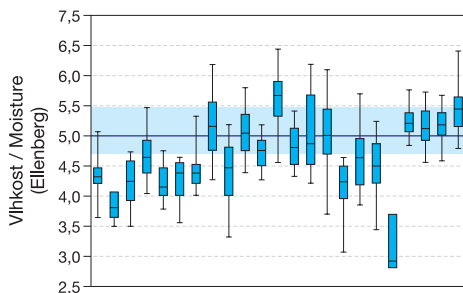
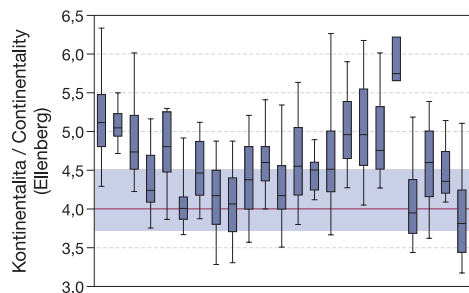
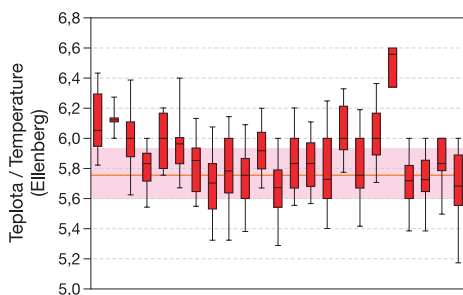
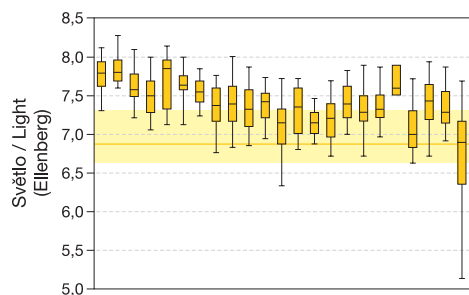
Sloupec číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Mechové patro														
Početum humili-compressae														
<i>Ceratodon purpureus</i>	.	.	17	20	50	50	14	36	73	12	20	13	.	.
<i>Bryum caespitium</i> s. l.	.	.	.	.	.	.	.	.	18	2	.	.	.	.
Diagnostické druhy pro dvě a více asociací														
<i>Bryum argenteum</i>	.	.	6	15	50	100	14	9	55	9	20	.	.	.
Ostatní druhy s vyšší frekvencí														
<i>Brachythecium rutabulum</i>	.	.	.	20	50	.	14	9	.	12	20	50	33	.
<i>Syntrichia ruralis</i>	13	.	11	.	.	50	.	.	18	2	.	.	.	.
<i>Bryum capillare</i> s. l.	.	20	.	5	.	.	.	9	.	9	.	.	.	.
<i>Brachythecium albicans</i>	.	.	.	5	.	.	.	9	27	.	.	.	.	.
<i>Eurhynchium hians</i>	.	.	.	.	.	.	29	.	.	.	.	25	.	.
<i>Cirriphyllum piliferum</i>	.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	20	13	.	.
<i>Homalothecium lutescens</i>	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Obr. 110. Srovnání asociací suchomilné ruderalní vegetace s dvouletými a vytrvalými druhy pomocí Ellenbergových indikačních hodnot, nadmořských výšek a pokryvnosti bylinného patra. Vysvětlení grafů viz obr. 10 na str. 58–59.

Fig. 110. A comparison of associations of xerophilous ruderal vegetation with biennial and perennial species by means of Ellenberg indicator values, altitude and herb layer cover. See Fig. 10 on pages 58–59 for explanation of the graphs.

Suchomilná ruderální vegetace s dvouletými a vytrvalými druhy (*Artemisietea vulgaris*)

XCA01 *Carduo-Onopordetum*
XCA02 *Salvio-Marrubietum*
XCA03 *Potentillo-Artemisietum absinthii*
XCB01 *Mellilotetum albo-officinalis*
XCB02 *Berteroetum incarcae*
XCB03 *Dauco-Crepidetum*
XCB04 *Dauco-Picridetum*
XCB05 *Poo-Tussilaginetum*
XCB06 *Poetium humil-compressae*
XCB07 *Tanacetum-Artemisietum*
XCB08 *Artemisio-Echinopsietum*
XCB09 *Rudbeckio-Solidaginetum*
XCB10 *Buniadetum orientalis*
XCB11 *Asclepiadetum syriacae*
XCC01 *Convolvulo-Elytigitum*
XCC02 *Falcario vulgaris-Elytigitum*
XCC03 *Convolvulo-Brometum inermis*
XCC04 *Cardarietum drabae*
XCD01 *Agropyro-Kochietum*
XCE00 *Chenopodietum boni-henrici*
XCE02 *Arctietum lappae*
XCE03 *Hyoscyamo-Conietum*
XCE04 *Sambucetum ebuli*

XCA01 *Carduo-Onopordetum*
XCA02 *Salvio-Marrubietum*
XCA03 *Potentillo-Artemisietum absinthii*
XCB01 *Mellilotetum albo-officinalis*
XCB02 *Berteroetum incarcae*
XCB03 *Dauco-Crepidetum*
XCB04 *Dauco-Picridetum*
XCB05 *Poo-Tussilaginetum*
XCB06 *Poetium humil-compressae*
XCB07 *Tanacetum-Artemisietum*
XCB08 *Artemisio-Echinopsietum*
XCB09 *Rudbeckio-Solidaginetum*
XCB10 *Buniadetum orientalis*
XCB11 *Asclepiadetum syriacae*
XCC01 *Convolvulo-Elytigitum*
XCC02 *Falcario vulgaris-Elytigitum*
XCC03 *Convolvulo-Brometum inermis*
XCC04 *Cardarietum drabae*
XCD01 *Agropyro-Kochietum*
XCE00 *Chenopodietum boni-henrici*
XCE02 *Arctietum lappae*
XCE03 *Hyoscyamo-Conietum*
XCE04 *Sambucetum ebuli*